

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาด
ใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม

ศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

THE GUIDELINES FOR DEVELOPING IN EDUCATIONAL SUPERVISION
MANAGEMENT WITHIN EXTRA LARGE SCHOOL UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE

AREA OFFICE BANGKOK 1

¹บุญชรัศม์ นิธิพรพุลศรี และ ²ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์

¹Puncharat Nithiphonphunsri.and and ²Laddawan Petchroj

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ประเทศไทย

Rajapruek University, Thailand

¹Chon34735@gmail.com, ²ladrojch@gmail.com

Received: May 25, 2024; **Revised:** June 23, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำแนกตามสถานภาพบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาและครู 3) หาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการบริหารงานนิเทศภายใน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

สถานศึกษา การปรับปรุงการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา และการวางแผนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และวิทยฐานะโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการพัฒนา คือ การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาควรขับเคลื่อนไปพร้อมกับระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาผ่านกระบวนการ OBCEQA โรงเรียนมาตรฐานสากล กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระบบวงจรคุณภาพ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ และขับเคลื่อนการนิเทศภายในสถานศึกษาในการบริหาร งานภายในสถานศึกษาที่กลุ่มบริหารงานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

Abstract

The objective of this research were to 1) study the administration of educational supervision within large educational school. 2) A compare the administration of educational supervision within large educational school classified by School Administrators and Teachers. and 3) Suggestions guidelines for developing educational supervision administration within large educational school under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. The research results were as follow: 1) A compare the administration of Educational Supervision Management within Extra Large School under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1, in general, all aspects were at a high level. The highest average was the work performance of Educational Supervision and follower : the monitoring and evaluation of Educational Supervision Management ,the improvements of the Educational Supervision Management. And the Planning of the Educational Supervision Management. 2) Comparison results were School Administrators and Teachers comment about the Educational Supervision Management with academic level, work position and academic standing, , in general, all aspects were not different. Except for work experience, in general, all aspects were statistically at the .01 level. 3) Suggestions Guidelines were the Educational Supervision Management should be moving with the educational quality

assurance system through by OBCEQA System, World Class Standard School, Professional Learning Community (PLC), Quality cycle system (PDCA) and Design Thinking System. And moving supervision within the school in the administration within school four divisions.

Keywords: The Guidelines for developing in Educational Supervision Management within Extra Large School Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1.

บทนำ

จุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงได้ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้กำหนดและจัดทำสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพที่มุ่งเน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา และภูมิปัญญา ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และภาษา การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วม ซึ่งตรงตามมาตรา 22 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในฐานะผู้นำหลัก ซึ่งมาภาระหน้าที่สำคัญ คือ เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ

บริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกัน จนสามารถทำให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ รักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 2553)

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พุทธศักราช 2566-2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนของกลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าประสงค์ที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู และมีแนวทางการพัฒนาที่ประกอบด้วยส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาด้านตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีจรรยาบรรณและจิตวิญญาณความเป็นครู กับการพัฒนาศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสมรรถนะในการนิเทศการศึกษาและการพัฒนางานวิชาการ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสอดคล้องกับลักษณะงาน และวิธีการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ : 2560) ในส่วนของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พุทธศักราช 2566 -2570) นอกจากนี้ ส่วนของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี (พุทธศักราช 2566 -2570) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพด้วยนวัตกรรม โดยมีเป้าประสงค์สำคัญ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพตามมาตรฐานของหน่วยงาน ซึ่งกลยุทธ์สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งตามมาตรฐานด้วยนวัตกรรมทางการบริหาร โดยมีแนวทางการดำเนินงานตามแผนงาน ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อยกระดับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน และการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา ทั้งระบบนิเทศภายในและภายนอก (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 : 2566)

การนิเทศภายในโรงเรียนนั้น เป็นกระบวนการการปฏิบัติงานทางการศึกษาที่ผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกันจัดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียนและเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้าน โดยบุคลากรในโรงเรียนรวมถึงเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของครู (จุไรรัตน์ สุตรุ่ง : 2559) โดยเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษาพัฒนาและปรับปรุงส่งเสริมครูในด้านการเรียนการสอนและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนควบคู่กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สูงขึ้น รวมทั้ง

ยังเป็นการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนในทุกมิติและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนชุมชนและสังคม (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์และมารุต วรรณนากรกุล : 2562)

สำหรับปัญหาการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เนื่องจากสถานศึกษามีบริบท เป้าหมาย มาตรฐานตัวชี้วัด ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ วัฒนธรรมองค์กร ประวัติความเป็นมา รูปแบบ เทคนิค วิธีการนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพ เป้าหมาย บริบท วัฒนธรรม และประวัติความเป็นมา ที่แตกต่างกันด้วย (วารุณี ลักษณ์โชคดี : 2560) โดยได้ศึกษาจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self - Assessment Report : SAR) มาจากงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ส่วนของผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554 - 2558) ของสถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้และการนิเทศการสอนของครู (งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน : 2561) การพัฒนาการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบการดำเนินงานกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบด้วยการจัดทำสารสนเทศ และควรจัดทำเป็นปัจจุบันพร้อมใช้งาน (งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี : 2565)

ดังนั้น จากปัญหาและแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาแนวทาง การพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้ศึกษาข้อมูลจะได้แนวทางการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อมุ่งสอบถามแนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 17 แห่ง รวมทั้งสิ้น 2,511 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, อ้างถึงในลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และคณะ, 2562) ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 302 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เทียบสัดส่วนจากจำนวนประชากรและทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูจากสถานศึกษาทั้งหมด 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 302 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 5 ท่าน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน วิทยฐานะผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) มีทั้งหมด 37 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

ตอนที่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One- way ANOVA)) เปรียบเทียบทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบการสัมภาษณ์ โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (n = 306)

ด้านที่	การบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	การวางแผนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา	4.17	.86	มาก	4.
2.	การปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา	4.31	.68	มาก	1
3.	การติดตามและประเมินผลการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา	4.21	.82	มาก	2
4.	การปรับปรุงการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา	4.18	.84	มาก	3
รวมทั้งหมด		4.22	.74	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.= .74) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.31$, S.D.=.68) อดลงมา คือ ด้านการติดตามและประเมินผลการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการวางแผนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาและครู แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

การบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1	ระดับการศึกษา		ตำแหน่งงาน		ประสบการณ์การทำงาน		วิทยฐานะ	
	t	Sig.	t	Sig.	F	Sig.	F	Sig.
1. ด้านการวางแผนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา	-1.24	.22	1.26	.21	5.60**	.00	2.21	.11
2. ด้านการปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา	-1.40	.16	1.61	.11	5.18**	.00	3.19*	.04*
3. ด้านการติดตามและประเมินผลการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา	-.65	.52	2.33*	.02	7.12**	.00	2.07	.13
4. ด้านการปรับปรุงการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา	-.92	.36	1.99*	.05	4.61**	.00	1.29	.28
รวม	-1.13	.26	1.92	.05	5.70**	.00	2.18	.16

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามระดับการศึกษาและตำแหน่งงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิทยฐานะโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีความคิดเห็นแตกต่าง ให้คะแนนสูงกว่า 6 – 10 ปีในภาพรวมและรายด้าน ส่วนตั้งแต่ 6 – 10 ปีมีผลต่ำเฉลี่ยที่ต่ำกว่า 11 – 20 ปีในภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และน้อยกว่าตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปในด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ส่วนวิทยฐานะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นความแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านการปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาผู้ที่ไม่มีวิทยฐานะมีความคิดเห็นแตกต่างจากไม่มีวิทยฐานะและวิทยฐานะชำนาญการพิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีวิทยฐานะชำนาญการให้ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าผู้ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป ผู้ที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญมากกว่าผู้ที่ไม่มีวิทยฐานะตามลำดับ

อภิปรายผล

1. การบริหารงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก คือ

ด้านการปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้นิเทศมีการวางแผนการนิเทศเป็นอย่างดีมาเริ่มปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาของตน โดยดำเนินการให้บรรลุผลให้ประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาดังกล่าวตามแผนงาน แนวทาง โครงการ และกิจกรรมของตนอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ธีรา ธรรมสา (2565) พบว่า ด้านการดำเนินการนิเทศมีความสำคัญและความต้องการจำเป็นในพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในตามสภาพปัจจุบันที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินการนิเทศภายในมาติดตาม ประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับการนิเทศภายใน ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครูผู้สอนมีการจัดให้มีครูเพียงพอ และให้ครูได้ทำงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในยุคปกติใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารคำนึงถึงช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ครูต้องร่วมมือกันทุกด้านอย่างใกล้ชิดกับนักเรียน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดที่จะส่งผลการบริหารจัดการสถานศึกษา รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา เสียงสะท้อนจากครูเป็นข้อมูลสำคัญมาบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้านการวางแผนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนการ

บริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการวางแผนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาสำรวจรวบรวมกำหนดสภาพความต้องการและข วิเคราะห์ประเด็นปัญหา และจัดลำดับความสำคัญเป็นแนวทางวางแผนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการสถานศึกษา กำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ประเมินความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศภายใน นำผลประเมินไปวิเคราะห์ จุดเด่นจุดด้อยที่ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสน โพนทัน (2559). พบว่า การวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาควรสำรวจรวบรวมกำหนดขอบเขตของสภาพปัญหา วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญใช้เป็นแนวทางวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนดโครงการ ทิศทางนิเทศภายในเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับความต้องการและบริบทสถานศึกษา ปฏิบัติงานนิเทศภายในตามปฏิทินที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา ศรีชนะ (2563) พบว่า การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนต้องวางแผนโดยใช้หลักการเหตุผล ความมุ่งหมาย แนวทาง วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษา นำไปสู่วางแผนพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติการนิเทศภายในให้เหมาะสมและความเป็นไปมากที่สุด

ด้านการปฏิบัติงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษามาประชุมเชิงปฏิบัติและสร้างเครื่องมือ ภาระงานนิเทศภายในสถานศึกษาที่ต้องทำและประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา ทาหรือการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาต้องปฏิบัติร่วมกับ ครูภายในสถานศึกษา ประชุม ชี้แจง และอบรมให้ทราบถึงกระบวนการและความสำคัญของการนิเทศภายใน รายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหารและนำผลการนิเทศใช้เป็นข้อมูลพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู ส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการนิเทศมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน และร่วมติดตามและประเมินผลโครงการสอดคล้องกับงานวิจัยของปริศนา กระสังข์ (2563) พบว่า ควรจัดประชุมปรึกษาหารือ ชี้แจง และหาภาระงานที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน แล้วนำมาสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธชาติ แสนอุบล (2560) พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาชี้แจง อบรม ตระหนักให้ครูเข้าใจกระบวนการและความสำคัญ ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามคู่มือให้ยึดถือและปฏิบัติตาม รายงานผลประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู

ด้านการติดตามและประเมินผลการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการประเมินการ

นิเทศภายในสถานศึกษามีความถูกต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการติดตามและประเมินผลการบริหารงานการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญนำผลประเมินมาพัฒนาและตรวจสอบความก้าวหน้าครู จัดการเรียนรู้การสอนและควบคุมชั้นเรียนให้เป็นธรรมและเป็นยอมรับของครู โดยแลกเปลี่ยน ให้คำปรึกษานำเสนอปัญหาต่างๆ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้บริหารสถานศึกษาให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชยครูโดยเสริมแรงทางบวกสอดคล้องกับงานวิจัยของศานิต โทนแฮมม์ (2560) พบว่า สถานศึกษาควรเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของสาย นพเทาว์ (2557) พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรประสานงานกัน นำไปประเมินความก้าวหน้าการสอนของครูให้เป็นที่ยอมรับของครูภายในสถานศึกษา

ด้านการปรับปรุงการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินการบริหารงานนิเทศภายในจัดทำรายงานความก้าวหน้าปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนงานบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องประเมินความก้าวหน้าการจัดการเรียนการสอนครู โดยคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษานำ ผลประเมินการนิเทศมาติดตาม ประเมิน แก้ไขโดยวิธีการหลากหลายและเหมาะสมกับบุคลากร เวลาทรัพยากร บริบทสถานศึกษาปรับปรุงและจัดทำเป็นข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องและเป็นกระบวนการวงจรมคุณภาพแบบ PDCA มาใช้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาดา ปลื้มฤทธิ์ (2559) พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมประเมินผลและเผยแพร่ผลการนิเทศรูปแบบต่างๆ นำหลักการ PDCA มาใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ชิตสิน (2558) พบว่า ควรนำผลประเมินนิเทศภายในปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการหลากหลายเอื้อต่อบุคคลและเวลา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูมารายงานแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญ ทักษะทำงานที่มีแตกต่างกัน ส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษานิเทศภายในสถานศึกษา แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิกันต์ พันธโนราช (2561) พบว่า สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรักษ์ สุทธิพิบูลย์

(2560) พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในและผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในโดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ธีรา ธรรมสา. (2565). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในการศึกษไทย ยุค 4.0 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา ชิตสิน (2558). *การจัดการงานนิเทศการสอนของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. (2565). *คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1*. กรุงเทพฯ : กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.
- กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย. (2564). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self - Assessment Report : SAR) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 2564*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย. งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนรัตนโกสินทร์
- สมโภช บางขุนเทียน. (2561). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self –Assessment Report:SAR) โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน 2561* กรุงเทพฯ : งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงบประมาณโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน.
- งานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนศึกษานารีวิทยา. (2565). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self - Assessment Report: SAR) โรงเรียนศึกษานารีวิทยา. 2565*. กรุงเทพฯ: งานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนศึกษานารีวิทยา.

- งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ (2564). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self - Assessment Report : SAR) โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ2564. กรุงเทพฯ: งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
- จริยา ศรีชนะ. (2563). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2559). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ปรีศนา กระสังข์. (2563). การดำเนินการนิเทศภายในเชิงระบบของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- พิสัน โพนทัน. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พุทธชาติ แสนอุบล. (2560). สภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต ทรรศนากรกุล. (2562). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์. (อัดสำเนา).
- วารุณี ลัภนโชคดี. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาการของระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.
- ศานิต โหนแหยม. (2560). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิกานต์ พันธโนราช (2561). สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาย นพเทาว์. (2557). ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : สำนักงานรัฐมนตรี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา *กระทรวงศึกษาธิการ*. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุรักษ์ สุทธิพิบูลย์. (2560). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติดา ปลื้มฤทัย (2559). *การศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาพอเพียงของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *ปีทองแห่งการนิเทศภายในห้องเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *เอกสารการนิเทศภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ สุภมาส อังศุโชติ อัจฉรา ชำนิประศาสน์ (2562). *สถิติสำหรับการวิจัยเทคนิคการใช้ SPSS*. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:เจริญติ่มนังคงการพิมพ์.
- Sullivan, S., & Glanz, J. (2013). *Supervision that Improves Teaching and Learning*. 4th of ed. USA: Corwin.